

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

NA ROKY 2016- 2022

OBEC ORÁVKA

OBSAH

ÚVOD

2. Analytická časť	10
2.1. Analýza vnútorného prostredia	11
2.2. Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území	17
2.3. SWOT analýza	19
2.4. Disparity a faktory rozvoja pre odhad budúceho možného vývoja	22
3. Strategická časť	24
3.1. Vízia rozvoja územia	24
3.2. Formulácia a návrh stratégie	25
3.3. Výber a popis strategických cieľov	25
4. Programová časť	28
4.1. Opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám	29
4.2. Súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.	31
5. Realizačná časť	37
5.1. Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR	37
5.2. Popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR	37
5.3. Stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám	39
5.4. Systém monitorovania a hodnotenia	41
5.5. Akčný plán s výhľadom na roky 2015-2016 - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.	42
6. Finančná časť	45
6.1. Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR	45
6.2. Model viac zdrojového financovania jednotlivých projektov za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce	48
6.3. Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania	50
7. Záverečná časť	52
Informácia o schválení a zverejnení PHSR.	
8. Prílohová časť	52
Príloha č. 1 - Zoznam členov pracovnej skupiny, ktorá participovala na spracovaní dokumentu	52
Príloha č. 2 - Zoznam podnikateľských subjektov v obci	52
Príloha č. 3 - Zoznam organizácií a združení v obci	53

1. ÚVOD

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHSR

Názov	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Orávka na roky 2016-2022
Územné vymedzenie	Obec Orávka, okres Rimavská Sobota, Banskobystrický kraj
Kód obce	515248
Územný plán obce A/N	Nie
Dátum schválenia PHSR	
Dátum platnosti	2016 - 2022
Verzia	1.0
Dátum spracovania	20.5.2016
Publikovaný verejne	31.5.2016
Predkladá	Ing. Ján Lichanec
Pripravil	RSDr. František Szűcs

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHSR

Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Orávka na roky 2016 - 2022
Forma spracovania	- pomocou starostu, poslancov, pracovnej skupiny zloženej z obyvateľov obce - s pomocou externých odborníkov
Riadenie procesu spracovania	- Riadiaci tím, pracovné skupiny, úlohy jednotlivých aktérov a ich komunikácia), - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou
Obdobie spracovania	- obdobie spracovania 10.12.2015 – 20.5.2016
Financovanie spracovania	náklady na vlastné spracovanie – externý odborník (300 hod.) 600€ - náklady na získanie informačných podkladov – štatistiky, analýzy, prognózy, dotazníky - 0 - náklady na stretnutia – pracovné skupina - 0 - náklady na publicitu – tlač informačných materiálov, úprava elektronických médií - 0.

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHSR

Termín	XII. 2015	I. 2016	II. 2016	III. 2016	IV. 2016	V. 2016
Úvod						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Záver						

Formulár č. Ú 5 - Osnova PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len PHSR) je rozvojový dokument, ktorý sa spracováva na regionálnej aj miestnej úrovni v súlade so **zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja**. Program rozvoja obce je vypracovaný podľa metodiky SAŽP spracovanej v rámci Programu obnovy dediny „Programovanie trvalo udržateľného rozvoja vidieckych mikroregiónov“ ako spracovať strategický dokument programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja združenia vidieckych obcí (autor: SAŽP – Ing.arch. Iveta Kavčáková a kol.).

Vypracovaním Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

PHSR sa spracováva s vnútornými aj vonkajšími rozvojovými aktérmi, ktorí sa môžu rovnocenne zapojiť do programovacieho procesu a priamo počas tvorby dokumentu definujú problémy a predpoklady rozvoja tak, že výsledkom je spoločná dohoda a spokojnosť. Výsledkom tohto má byť kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných ale hlavne ľudských, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou implementácie rozvojovej stratégie PHSR.

Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja §8 cit.

- (1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec

nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

(2) Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

(3) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

(4) Analyticko-strategická časť obsahuje najmä:

- a) súhrnnú geografickú, kultúrno-historickú a sociálno-ekonomickú charakteristiku obce a charakteristiku stavu vybavenosti a obsluhy územia obce,
- b) hodnotenie a analýzu hospodárskej situácie, sociálnej situácie, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry a vybavenosti a obsluhy územia obce,
- c) analýzu väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja s územím obce,
- d) určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia obce, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- e) stratégiu rozvoja obce, pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce,
- f) analýzu finančných potrieb a možností financovania programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

(5) Programová časť obsahuje najmä:

- a) zoznam opatrení a aktivít pre zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- b) inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- c) finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- d) systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov,
- e) stratégiu rozvoja obce, pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce,
- f) analýzu finančných potrieb a možností financovania programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

(6) Aktualizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.

(7) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

(8) Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Pri programovaní hrá dôležitú rolu práve rozdiel medzi obcou s cca 100 obyvateľmi a menej a obcou s 2000 a viac obyvateľmi. Programovanie touto metódou zohľadňuje skutočnosť, že ide o obec s počtom 163 obyvateľov (ŠÚSR 31.12.2014), ktorá nevyniká výrazným hospodárskym ani sociálnym rozvojom. Nie je možné programovať rozvoj takejto vidieckej obce rovnako ako na úrovni miest a väčších obcí. Sociálnymi a ekonomickými partnermi sú priamo obyvatelia obce výnimočne tí, ktorí na území obce podnikajú resp. tí, ktorých inštitúcie sa na území nachádzajú. V prípade obce Orávka ide o tzv. “prejazdnú” obec s nepriaznivým dopravným prístupom vo vzťahu k lokalizácii významnejších ekonomických resp. sociálnych aktivít. Orávka má prioritne charakter obytnej obce s nedostatočným hospodárskym a sociálnym zázemím.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

Stratégia rozvoja obce Orávka je v súlade s mikroregionálnymi zámermi, čo garantuje komplexnosť a koordináciu rozvoja územia, lepšie využitie a doplnkovosť existujúcich zdrojov bez rizika duplicity, neefektívnosti a konkurencie medzi susednými obcami.

Programovanie prebiehalo na troch úrovniach.

1. Zvnútra – Plánovanie s verejnosťou v obci

Programovanie s Pracovnou skupinou (zástupcovia partnerských a záujmových skupín v obci)
Programovanie s podnikateľskou sférou

2. Zvonku - Pohľad a hodnotenie odborníka na riešené územie (na krajinu, ekológiu, architektúru, dopravu, a iné) z hľadiska existujúcich a potenciálnych zdrojov (prírodné, fyzické, duchovné, ľudské, a iné)

3. Dohoda - Výsledkom programovacieho procesu je dohoda záujmových strán na spoločnej vízii a stratégii rozvoja.

Plánovanie s občanmi

Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane užívateľov územia obce, ktorí boli obcou vyzvaní zúčastniť sa procesu programovania. Účasť bola dobrovoľná a proces transparentný.

Na stretnutí miestni aktéri hovorili o tom, čo je v obci slabou stránkou a čo navrhujú zmeniť, zrušiť a riešiť ale aj o tom, čo je silnou stránkou a čo navrhujú ponechať, obnoviť a rozvíjať. Súčasne sa zaoberali zamyslením sa nad tým, v čom vidia nové možnosti rozvoja a v čom možné riziká. Takejto analýze problémov hovoríme aj **SWOT analýza** s verejnosťou. Stretnutie začalo želaniami občanov na otázku: „*Aká by mala byť naša obec o 10-15 rokov?*“. Želanie sa stalo dlhodobou víziou aj pre roky 2016 -2022. Cieľom stretnutia boli diskusie o možnostiach a predpokladoch rozvoja obce a toho, čo obyvateľ, užívateľ resp. návštevník od rozvoja očakáva.

Výsledkom práce s verejnosťou a miestnymi rozvojovými aktérmi boli priority rozvoja obce Orávka podľa rozvoja oblastí ako: ľudia, cestovný ruch, malé a stredné podnikanie, technická vybavenosť, sociálna starostlivosť, ŽP a iné.

Programovanie s pracovnou skupinou

Z plánovania sa na základe dobrovoľnosti a ochoty spolupracovať vytvorila skupina tzv. **aktívna verejnosť**, ktorá sa stala súčasťou tzv. **pracovnej skupiny**, ktorá rovnako ako občania v obci postavili **víziu**, definovali **SWOT analýzu** územia, jeho potenciálu a predpokladov rozvoja.

Pracovnú skupinu tvoria aktívni občania, predstavitelia obce, záujmových skupín, podnikateľov a odborníkov, ktorých záujmy tvoria základ pre budúci rozvoj.

Súbežne s prácou s verejnosťou odborníci spracovali **Audit územia a zdrojov**, ktorý je zas akýmsi „**pohľadom zvonku**“. Ten hodnotí územie a existujúce zdroje (okrem územia sú to ľudia, príroda, stavby, história, a pod.)

Akčná skupina porovnala obidva pohľady, výsledkom čoho vznikla jasná a presvedčivá **spoločná rozvojová stratégia**, teda odpoveď na otázku „**Čo chceme v rozvoji obce dosiahnuť a akým spôsobom**“ za obdobie 10-15 rokov a čo povedie všetkých k oživeniu a posilneniu a čo zaručí trvalo udržateľný rozvoj. Práca všetkých zainteresovaných bola spoločnou dohodou na strategických krokoch smerovaných k spoločnému cieľu.

PHSR sa spracováva v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a existujúcimi rozvojovými dokumentmi v zmysle platnej legislatívy.

Formulár Ú8 - Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Stratégia Európa 2020	2020	Európska	www.mindop.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	Národná	www.mindop.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001- záväzná časť v znení KURS 2011	2030	Národná	www.mindop.sk
Metodika na vypracovanie PHSR	2014-2020	Národná	www.mindop.sk
Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike	2020	Národná	www.vlada.gov.sk
Národná stratégia na ochranu detí pred Násilím	2015	Národná	www.vlada.gov.sk
Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012-2016	2016	Národná	www.statpedu.sk
Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja BBSK 2007-2013	2015	Regionálna	www.vucbb.sk
Územný plán VÚC BBSK a Územný plán VÚC BBSK - zmeny a doplnky 2014 (návrh)	2015	Regionálna	www.vucbb.sk
Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií Banskobystrického samosprávneho kraja	2015	Regionálna	www.vucbb.sk
Program odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja	2015	Regionálna	www.vucbb.sk
Správa o napĺňaní priorít a cieľov Národnej stratégie regionálneho rozvoja Banskobystrického kraja	2014	Regionálna	www.mindop.sk

2. Analytická časť

Obsah:

- 2.1. analýza vnútorného prostredia,
- 2.2. analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území,
- 2.3. SWOT analýza,
- 2.4. disparity a faktory rozvoja pre odhad budúceho možného vývoja.

3. Strategická časť

Obsah:

- 3.1. vízia rozvoja územia,
- 3.2. formulácia a návrh stratégie,
- 3.3. výber a popis strategických cieľov.

4. Programová časť

Obsah:

- 4.1. opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám,
- 4.2. súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

5. Realizačná časť

Obsah:

- 5.1. východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- 5.2. popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR,
- 5.3. stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- 5.4. systém monitorovania a hodnotenia,
- 5.5. akčný plán s výhľadom na roky 2015-2016 - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

6. Finančná časť

Obsah:

- 6.1. indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- 6.2. model viac zdrojového financovania jednotlivých projektov za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- 6.3 systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania.

7. Záverečná časť

Informácia o schválení a zverejnení PHSR.

8. Prílohová časť

Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a organizácii participujúcich na spracovaní dokumentu

Príloha č. 2 - Zoznam podnikateľských subjektov v obci

Príloha č. 3 - Zoznam organizácií a združení v obci

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHSR obsahuje analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie, identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov), analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území, analýzu silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia, posúdenie hlavných faktorov a disparít rozvoja územia. Komplexná analýza súčasného stavu územia je zostavená na základe informácií získaných z relevantných zdrojov, t.j. štatistických databáz (ŠÚ SR, RegDat, Infostat...), výsledkov prieskumov a analýz dokumentov.

Formulár A1 - Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR Inštitút informatiky a štatistiky	www.slovakstatistics.sk www.infostat.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR Inštitút informatiky a štatistiky	www.slovakstatistics.sk www.infostat.sk
Školstvo a vzdelávanie	Štatistický úrad SR Ústav informácií a prognóz	www.slovakstatistics.sk www.uips.sk
Zdravotníctvo	Národné centrum zdravotníckych informácií	www.nczisk.sk
Sociálna starostlivosť	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR Ministerstvo vnútra SR	www.upsvar.sk www.minv.sk
Ekonomická situácia	Štatistický úrad SR Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu Finančná správa SR	www.slovakstatistics.sk www.sario.sk intrastat.financnasprava.sk
Životné prostredie	Slovenský hydrometeorologický ústav Slovenská agentúra životného Prostredia	www.shmu.sk www.enviroportal.sk

2.1. Analýza vnútorného prostredia

Poloha. Obec Orávka sa nachádza v juhozápadnej časti okresu Rimavská Sobota. Patrí do Banskobystrického samosprávneho kraja.

Obec bola založená po vzniku v roku 1922 slovenskými prisťahovalcami z oblasti Tatier a Oravy z Poľskej časti. Prišli sem hospodáriť na rozparcelovaný bývalý veľkostatok *Coburgovcov*. / Ferdinand Maximilián Karol Leopold Mária Coburg. Jednoduchšie, Ferdinand Bulharský. Cár, ktorý sa na Slovensku ocitol v exile. / Do dnešnej Orávky v roku 1922 prišlo 326 ľudí, čo predstavovalo 64 slovenských rodín, ktorí by v dôsledku podpísania Trianonskej zmluvy v roku 1920 sa stali obyvateľmi Poľska. Pokiaľ chceli po vytvorení hraníc Československa po 1. svetovej vojne predkovia terajších obyvateľov Orávky, goralí z oblasti južného Poľska a Oravy žiť na Slovensku museli sa presťahovať. Bolo im poskytnuté územie na juhu Slovenska, ktoré sa vytvorilo z časti katastrálnych území Rimavská Seč a Čakov, okolo Coburgovského kaštieľa a coburgovských statkov. Katastrálne územie obce Orávka hraničí s katastrálnymi územiami obcí Rimavská Seč, Dubovec, Chrámec, Janice, Zádor. Ťažiskové územie obce - súvislý pás osídlenia.. Obec Orávka patrí do mikroregiónu Dolný Gemer, ktorá zahŕňa katastrálne územia 12 obcí. Ide o obce Čakov, Číž, Dubovec, Chrámec, Ivanice, Janice, Lenartovce, Martinová, Orávka, Rimavská Seč, Vlkyňa Zádor. Obec je železničnou traťou rozdelená na dve časti: Dolná časť sa historicky nazýva Čobánka a horná časť Kacagó.

Tab. 1 Základná charakteristika obce (stav ku 31.12.2015)

Číslo základnej územnej jednotky:	515248
Názov okresu:	Rimavská Sobota
Názov kraja:	Banskobystrický
Štatút obce:	Obec
PSČ:	980 42
Prvá písomná zmienka o obci – rok:	1922
Nadmorská výška:	179 n.m.
Celková výmera územia obce :	719 ha
Počet obyvateľov:	163
Hustota obyvateľstva na km²:	22,67

Zdroj: Štatistický úrad SR (ŠÚ SR) 31.12.2015

Dostupnosť, doprava a znečistenie. Cez obec a kataster obce prechádza cesta č. 571 Rimavská Sobota – Kráľ.

V obci sú 3 zastávky autobusových liniek.

Autobusová doprava sa využíva hlavne na prepravu občanov do zamestnania, do zdravotných stredísk a úradov miestnej a špecializovanej štátnej správy. Najčastejšie spoje sú do Rimavskej Soboty, Rimavskej Seči. Obcou prechádza železničná trať Zvolen - Košice. V obci je železničná zastávka..

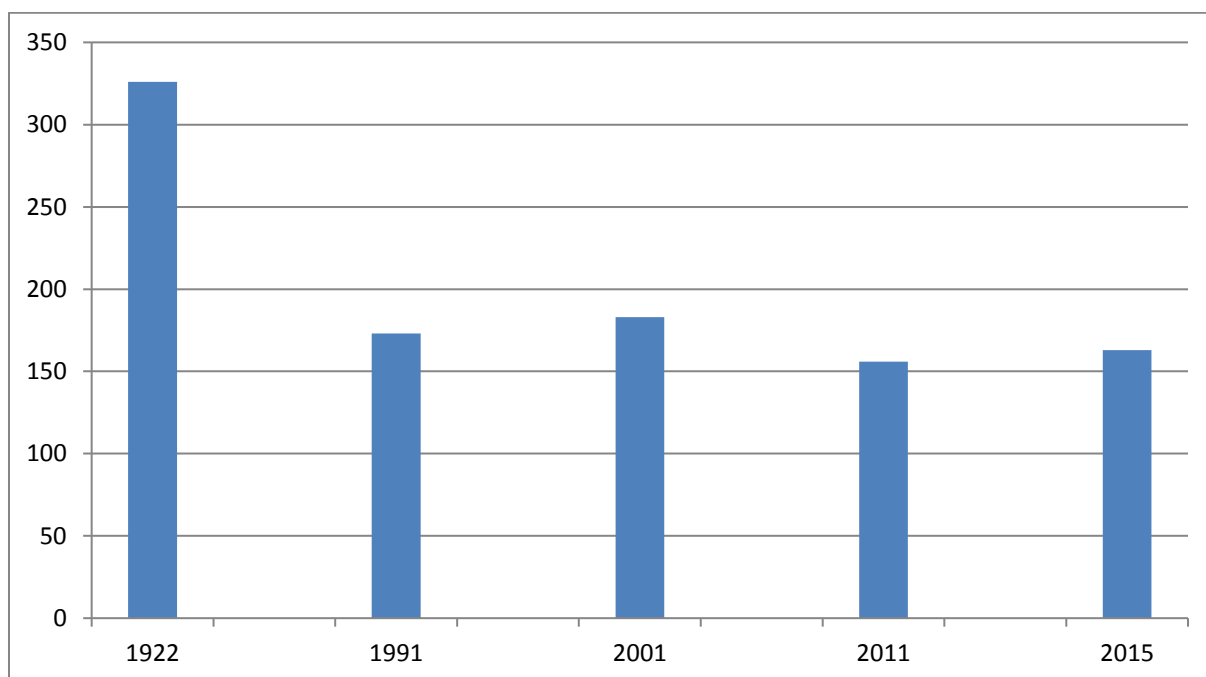
Stav ovzdušia. Hodnotenie stavu ovzdušia v obci Orávka sa uskutočňuje v rámci Programu Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMU) Zóny Banskobystrického aj prostredníctvom Obvodného úradu životného prostredia Rimavská Sobota s hodnotami neprekračujúcimi denné limitné hodnoty a nevyžadujúcimi si zvláštnu pozornosť z hľadiska výnimočných opatrení. To umožňuje obci sústrediť sa na drobné zdroje znečistenia, zdroje znečistenia z dopravy a starostlivosť o zeleň.

Prírodné pomery. Obec leží v južnej časti Rimavskej Kotliny, na ľavobrežných terasách Rimavy. Nadmorská výška v strede obce je 192 m n. m., v chotári 162 – 211 m n. m. Odlesnený chotár na rovine a terasách pahorkatiny tvoria treťohorné slieňovce a pieskovce, pokryté riečnymi uloženinami a sprašovými hlinami. Má hnedozemné, lužné a nivné pôdy.

Obyvateľstvo. Obec patrí počtom obyvateľov 163 (k 31.12.2015) k malým obciam okresu Rimavská Sobota.

Vývoj počtu obyvateľov obce Orávka 1922- 2015

Rok	1922	1991	2001	2011	2015
Počet obyvateľov	326	173	183	156	163

Rast počtu obyvateľov má tendenciu stagnácie. Za uplynulých 25 rokov nedošlo k výrazným zmenám v počet obyvateľov obce. Je predpoklad, že tento trend počtu obyvateľov obce Orávka bude pokračovať aj v nasledujúcich rokoch.

Národnostné zloženie obyvateľov obce Orávka (2011)

Slovenská	Maďarská	Rómska	Česká	Nezistené
136	15	0	1	4

Marginalizované rómske komunity. Marginalizované rómske komunity sú definované ako komunity–koncentrácie Rómov, ktorí trpia vysokou mierou sociálnej exklúzie a deprivácie. V obci Orávka neexistuje marginalizovaná rómska komunita.

Náboženské zloženie obyvateľstva obce Orávka (2011)

Rímsko katolícka cirkev	Evanjelická cirkev Augsburgského vyznania	Reformovaná kresťanská cirkev	Grécko katolícka cirkev	Bez vyznania - nezistené	Nezistení
110	6	4	6	24	6

Vekové zloženie obyvateľov obce Orávka (2011)

	0 – 14	15 - 29	30 - 49	50 - 64	65 - 79	80 +
1991	24	36	46	36	27	4

2001	28	47	40	30	33	5
2011	19	28	44	32	21	12

Vývoj vo veku obyvateľstva ukazuje postupné starnutie obyvateľstva, čo predurčuje potrebu starostlivosti o vekove staršie obyvateľstvo. Podiel obyvateľov do 30 rokov klesol za 5 rokov zo 40,43% na 38,46%. Tento trend bude pokračovať aj v budúcom roku nakoľko počet novorodencov v obci klesá.

Bývanie. Obec nemá spracovanú „Stratégiu rozvoja bývania“, aktívne však pristupuje k otázke bývania aj pri zohľadnení svojich finančných možností prispieva k zlepšeniu bytovej situácie v obci. Rozvoj bývania priamo súvisí s dopytom a s pracovnými príležitosťami. V obci je 73 bytov. V obci je jeden bytový dom so 6 bytmi. V súčasnosti sa nebudujú byty nižšieho štandardu v bytovom dome. Ostatné byty sú v rodinných domoch, ktoré sú súkromným majetkom. Priemerný vek bytov v obci je 55,68 rokov. Údaje o stave bytového fondu sú spracované v rámci SODB 2011 a v súčasnosti odrážajú reálny stav len orientačne.

Prehľad veku bytov v obci Orávka

ROK	Pred 1919	1919-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2005	2006+	Nezistené
	4	17	7	21	5	4	1	0	1	13

Možnosti výstavby rodinných domov úzko súvisí s demografickým vývojom v obci. Z toho dôvodu je potrebné zo strany obce venovať pozornosť vytváraniu podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu hlavne pre mladé rodiny.

Sociálna infraštruktúra. Obec nezabezpečuje starostlivosť starším a odkázaným občanom poskytovaním sociálnych služieb v plnom rozsahu kompetencií určených zákonom.

Technická infraštruktúra.

Zásobovanie pitnou vodou

V obci nie je verejný vodovod. Pitnú vodu zabezpečujú obyvatelia prostredníctvom studní pri obytných domoch resp. z obecných studní. Kvalita vody v studniach je zhoršená až nevyhovujúca. Nutnosť zabezpečiť rekonštrukciu obecných studní vrátane filtrácie.

Odvádžanie a čistenie odpadových vôd

V obci je odkanalizovaná len dažďová voda.. Pri niektorých domoch sú zriadené odpadové septiky. V ostatných domoch odpadové vody sa vylievajú ľubovoľne.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obce mikroregiónu sú pripojené na zdroj elektrickej energie prostredníctvom distribučných 22/04 kV transformovní, napájaných z 22 kV vonkajších vedení 22 kV káblowymi, resp. vonkajšími prípojkami prostredníctvom 110/22 kV transformovní a 110 kV nadradenej siete.

Zásobovanie teplom

Byty sú zásobované teplom zo samostatných domových kotolní vo vlastníctve. IBV je teplom zásobovaná výhradne z malých individuálnych kotolní osadených v jednotlivých objektoch. Kotolne v IBV sú v prevažne na pevné palivo. Alternatívne zdroje tepla (slnečná energia, latentné teplo,...) nie sú využívané.

Plynofikácia

V súčasnosti obec je plynofikovaná na 92%

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácii a verejných priestranstiev je urobené sodíkovými výbojkovými svietidlami. Svietidlá sú v prevažnej miere umiestnené pomocou výložníkov na podporných bodoch vzdušnej distribučnej siete NN. Z dôvodu šetrenia spotreby elektrickej energie verejného osvetlenia je potrebné vymeniť existujúce sodíkové svietidlá za svietidlá so zdrojmi LED.

Železničná doprava

Priamo v katastri obce sa nachádza železničná stanica, a obcou prechádza železničná trať Zvolen – Košice. Obec má železničnú zastávku.

Cestná doprava

Priama väzba obce na nadradený systém cestnej dopravy nie je. Nosnú kostru z hľadiska dopravného tvorí cesta č. 571, v ktorá vedie z Rimavskej Soboty po obec Kráľ

Hromadná doprava

Autobusové spojenie obce so susednými obcami a okresným mestom zabezpečuje podnik Lučenecká dopravná spoločnosť .

Dopravca SAD neuvažuje so zásadnými zmenami vo vykonávaní verejnej pravidelnej autobusovej dopravy na území obce. Pre linky sú tu situované 3 zastávky verejnej pravidelnej autobusovej dopravy. Prístrešok pre cestujúcich na zastávke je morálne a fyzicky zastaraný a navrhuje sa jej kompletná rekonštrukcia

Ekonomická situácia v obci je nepriaznivá. Vplyvom rozpadu výrobných štruktúr , hlavne v poľnohospodárstve, a nedostatok pracovných miest vo sfére služieb spôsobuje rast nezamestnanosti obyvateľov obce. K 31.12.2015 bola miera nezamestnanosti vyše 37,7%. V obci pôsobí 10 podnikateľských subjektov, z ktorých podnikajú v obci, ale aj mimo obce. Väčšina podniká v oblasti poľnohospodárstva. Pri obecnom úrade pracuje 7 osôb na aktivačných prácach. Väčšinu ide o upratovacie a údržbárske činnosti. Jednou z príčin vysokej miery nezamestnanosti je nedostatočné pracovné miesta v obci ale aj okolí ako aj samotnom okrese Rimavská Sobota.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Orávka

R O K	Zákl.	Učň. bez mat.	Stred. odb. bez mat.	Úplné učň. s mat.	USO s mat.	Úplné stredné všeob.	Vyššie odbor.	VŠ bakal.	VŠ Mag. Ing	VŠ dokt.	Deti do 16 rokov
2001	52	45	4	13	30	4	0	0	5	0	30
2011	36	25	18	7	33	1	1	0	7	0	28

Školstvo. V obci sa nenachádza materská škola. Ani v nasledujúcich rokoch nie je potrebné otvoriť materskú školu vzhľadom na nedostatok detí v predškolskom veku.

Základnú školu navštevujú deti v okolitých obciach resp. v okresnom meste Rimavská Sobota. Ani v nasledujúcich rokoch nie je potrebné otvoriť základnú školu pre nedostatok detí v školskom veku. Úlohou bude zabezpečiť dopravu detí do škôl.

2.2. Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie je podmienené predovšetkým prenosom odporúčaní z úrovne Európskej únie do legislatívy a exekutívy Slovenskej republiky, následne do riadiacich úrovní na regionálnej a miestnej úrovni. V tomto smere treba rešpektovať predovšetkým stanovisko Európskej komisie v odporúčaní COM 2014 426 k programu stability Slovenska pre prijatie opatrení v rokoch 2014-2015:

1. Po náprave nadmerného deficitu posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 vzhľadom na vznikajúci rozdiel 0,3 % HDP v porovnaní s požiadavkami Paktu stability a rastu na základe prognózy Komisie z jari 2014. V roku 2015 zabezpečiť požadovanú úpravu 0,1 % HDP smerom k strednodobému cieľu, a pritom zohľadniť očakávané nepriaznivé hospodárske podmienky. Následne, až do dosiahnutia strednodobého cieľa, pokračovať v ročnej štruktúrálnej úprave na úrovni referenčnej hodnoty 0,5 % HDP. Ďalej posilňovať fiškálny rámec, a to aj zavedením záväzných a vynútiteľných výdavkových stropov. Zlepšiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií zvýšením nákladovej účinnosti sektora zdravotnej starostlivosti, najmä racionalizáciou nemocničnej starostlivosti a riadenia, ako aj posilnením primárnej starostlivosti.
2. Zlepšiť efektívnosť daňovej správy posilnením kapacít auditu, posudzovania rizík a výberu daní. Prepojiť základ zdanenia nehnuteľností s trhovou hodnotou nehnuteľností.
3. Účinnejšie riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom aktivačných opatrení, druhej šance na vzdelávanie a individuálne prispôbeného kvalitného odborného vzdelávania. Zvýšiť kapacitu verejných služieb zamestnanosti pre správu prípadov, personalizované poradenstvo a aktiváciu uchádzačov o zamestnanie a posilniť väzbu medzi aktiváciou a sociálnou pomocou. V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí účinne riešiť nezamestnanosť mladých ľudí zlepšením včasnej intervencie. Zlepšiť stimuly v oblasti zamestnanosti žien zlepšením poskytovania zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do troch rokov.
4. Prijat' opatrenia na zvýšenie kvality vyučovania s cieľom zlepšiť učebné výsledky. Posilniť poskytovanie vzdelávania na pracovisku v rámci odborného vzdelávania a prípravy. Prispôbiť akreditačné, finančné a riadiace opatrenia na podporu vytvárania bakalárskych programov orientovaných na výkon povolania. Zlepšiť kvalitu a relevantnosť vedeckej základne a vypracovať plány na posilnenie účinného odovzdávania poznatkov a spolupráce medzi akademickou obcou, výskumom a podnikateľskou sférou. Prijat' systémové opatrenia na zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu pre marginalizované komunity vrátane Rómov a prijat' opatrenia na rozšírenie ich účasti na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní.
5. Zintenzívniť úsilie o lepšie fungovanie trhu s energiou, najmä zvýšením verejnej transparentnosti regulačného rámca a preskúmaním faktorov spôsobujúcich vysoké sieťové poplatky za elektrinu, najmä pre priemyselných odberateľov. Na základe dosiahnutého pokroku ďalej rozvíjať prepojenia so susednými krajinami vrátane Ukrajiny v súlade s memorandom o porozumení podpísaným v apríli.
6. Prijat' opatrenia na zvýšenie nezávislosti verejnej služby, a to aj zmenou zákona o štátnej službe. Prijat' stratégiu na zlepšenie riadenia ľudských zdrojov vo verejnej správe.

Zintenzívniť úsilie o posilnenie analytickej kapacity na kľúčových ministerstvách s cieľom prijať politiky založené na dôkazoch a skvalitniť posudzovanie vplyvu politík. Prijat' opatrenia na boj proti korupcii a zrýchliť úsilie o zlepšenie efektívnosti a kvality systému súdnictva. Zaviesť opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia, a to aj pre malé a stredné podniky. Zintenzívniť úsilie o zlepšenie efektívnosti verejného obstarávania. Konkrétnejší vplyv do vonkajšieho prostredia na úrovni samosprávy je uvedený v STEEP analýze (Formulár A6).

Formulár A6 - STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne prostredie	Technologické prostredie	Ekonomické prostredie
Zmeny populácie – zvyšovanie podielu vysokoškolsky vzdelaných ľudí na populácii	Úroveň technológie (výrobnej) a zavádzanie inovatívnych technológií u kľúčových zamestnávateľov – technologická výhoda a technologické zaostávanie	Využívanie doplnkových zdrojov financovania – Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) pre spolufinancovanie projektov (Partnerská dohoda SR, operačné programy)
Systém vzdelávania - nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s potrebami trhu práce	Centrálne využívanie IKT pre komunikáciu s obyvateľstvom a zlepšovanie kvality verejných služieb	Nové trhy a nové príležitosti pre kľúčových zamestnávateľov mimo územia obce
Nedostatočná kapacita a kvalita pracovnej sily pre kľúčových zamestnávateľov	Rastúca úroveň výskumu, vývoja a inovácií v podnikoch a projektoch s vysokou pridanou hodnotou	Dobudovanie dopravnej obslužnosti a cestnej infraštruktúry
Využívanie sociálnych technológií a projektov sociálnych inovácií		Daňové zaťaženie
Zvyšovanie podielu MRK na celkovom počte obyvateľstva, zvyšovanie počtu obyvateľov postihnutých chudobou, rastúca kriminalita		Využívanie možností podpory v oblasti kreatívneho priemyslu
Ekologické prostredie	Politické prostredie	Hodnotové prostredie
Dopady životného prostredia – nedostatočné a neefektívne opatrenia protipovodňovej ochrany	Administratívna pripravenosť Vlády SR na čerpanie prostriedkov EŠIF	Celková organizačná kultúra, vnímanie a akceptácia korupcie v spoločnosti (Transparency International)
Objavenie doteraz neidentifikovaných starých environmentálnych záťaží	Sektorové stratégie - Politika vlády SR v podpore investícií (investičné stimuly), podpory inovácií, cestovného ruchu, rozvoja dopravy	Trvalá spolupráca so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi a nové modely pre spoluprácu (verejno-súkromné formy

		spolupráce)
Zvyšovanie environmentálneho zaťaženia v oblasti znečistenia ovzdušia	Komplikovaná legislatíva a výkon v oblasti verejného obstarávania	Zmena postojov obyvateľstva, rastúca xenofóbia, rasizmus a kriminalita
Klesanie úrovne podzemnej vody v území a celkový nedostatok pitnej vody	Nedostatočná legislatívna a organizačná pripravenosť Vlády SR na riešenie problematiky MRK	Zmena postojov obyvateľstva, aktívne zapojenie do občianskych procesov a rozvojových aktivít
	Nepripravenosť VÚC Banská Bystrica na čerpanie EŠIF v programovom období 2014-2020	

2.3. SWOT analýza

Formulár A5 - SWOT analýza

SOCIÁLNY ROZVOJ	
Ľudské zdroje a trh práce	
Silné stránky	Slabé stránky
Neexistencia MRK	Stagnácia počtu obyvateľov
Komunikácia sociálno-ekonomických partnerov v otázkach znižovania nezamestnanosti, úbytku kvalifikovanej pracovnej sily a riešenia otázky zmeny učebných odborov v prospech dopytu na trhu práce	Klesajúci podiel aktívneho obyvateľstva
Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva	Znižovanie počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov, ktorí majú prax
Skúsenosti z tvorby a implementácie projektov financovaných z národných a európskych zdrojov	Nedostatok kvalifikovanej pracovných príležitostí
Iniciatívny obyvateľia	Ekonomicky aktívny obyvateľia strácajú pracovnú a odbornú prax
Príležitosti	Ohrozenia
Zvyšovanie kvalifikovanej pracovnej sily a napĺňanie potrieb trhu práce	Odchod pracovnej sily do miest s vyššou kvalitou života podporený legislatívnymi a regionálnymi zmenami
Vytváranie podmienok zo strany štátu pre zosúladienie zručností a potrieb trhu práce	Rast verejných výdavkov na zdravotníctvo a sociálne poistenie
Využívanie dotačných nástrojov a finančných mechanizmov v oblasti rozvoja ľudských zdrojov a aktívnych	Pretrvávajúci neefektívny priebežný dôchodkový systém

opatrení trhu práce	
Využívanie nástrojov ďalšieho vzdelávania, celoživotného vzdelávania a poradenstva pre dospelých	Legislatívne zmeny v oblasti pracovného práva, ktoré zvýhodňujú ekonomicky neaktívne obyvateľstvo voči ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu (EAO)
	Zvýšenie zaťaženie EAO neaktívnym obyvateľstvom v poproduktívnom veku
	Nedostatočne motivujúca legislatíva pre rizikové skupiny v oblasti nezamestnanosti a vzrastajúci počet ľudí ohrozených chudobou

Kultúra, šport a spoločenský život	
Silné stránky	Slabé stránky
Existencia klubu mládeže	Nedostatok finančných zdrojov pre financovanie kultúrnych a spoločenských aktivít
Tradičné kultúrne podujatia	Nedostatočné prepojenie verejnosti a obce na realizovaných kultúrnych a spoločenských podujatiach. Neexistencia občianskych združení
Príležitosti	Ohrozenia
Udržanie tradícií, celoročných kultúrnych podujatí z vlastných zdrojov a prostredníctvom získania doplnkových zdrojov financovania	Nedostatok finančných zdrojov na realizáciu kultúrnych, spoločenských a športových podujatí
Orientácia na efektívne partnerstvá a spoluprácu aktérov regionálneho rozvoja	Nedostatočné podmienky pre systematické zapájanie detí a mládeže do voľnočasových aktivít
Získanie doplnkových zdrojov na vytvorenie spoločného priestoru pre stretávanie sa občianskych organizácií a aktérov spoločenského života	

Školstvo	
Silné stránky	Slabé stránky
	Neexistencia MŠ
Príležitosti	Ohrozenia

HOSPODÁRSKY (EKONOMICKÝ) ROZVOJ	
Ekonomika	
Silné stránky	Slabé stránky
Vytváranie synergických efektov pri využívaní rozvojových faktorov prostredníctvom partnerstva so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi aj na regionálnej úrovni	Nevyužívanie potenciálu v oblasti rozvoja cestovného ruchu. Absencia výrobných kapacít a služieb.
Členstvo v regionálnych spolkoch a združeniach (Mikroregión Dolný Gemer)	Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu okolia na rozvoj
Nízinná poloha vhodná na poľnohospodársku výrobu	Absencia miestnych koncepcií, strategických dokumentov, zručností a kapacít pre využitie potenciálu v oblasti rozvoja cestovného ruchu na miestnej a regionálnej úrovni
	Nízka konkurencia podnikateľských subjektov
Príležitosti	Ohrozenia
Využívanie faktora geografickej polohy	Nezáujem investorov o rozvoj, budovanie a zvýšenie úrovne služieb
Využitie EŠIF, dotácií a fondov pre realizáciu čiastkových rozvojových projektov (zámerov) regiónu	Neúspech v získavaní finančných zdrojov z EŠIF, fondov a dotácií
Prírodné podmienky ako potenciál pre rozvoj cestovného ruchu v oblasti vidieckeho turizmu, cyklo turizmu a rekreácie – využívanie doplnkových zdrojov na financovanie týchto rozvojových aktivít	Rastúca dlhodobá nezamestnanosť

Správa majetku obce – efektívna verejná správa	
Silné stránky	Slabé stránky
Prepojenie programovania projektov a programového rozpočtu obce	Nízka energetická účinnosť verejných budov vo vlastníctve obce
Zvyšujúca sa spokojnosť občanov s efektívnosťou verejnej správy	
Pravidelná údržba a zhodnocovanie majetku obce z programového rozpočtu a iných zdrojov	
Príležitosti	Ohrozenia
Využitie zdrojov EŠIF na zvýšenie efektivity verejnej správy, podporu manažérstva kvality, inovácie a ďalšie vzdelávanie zamestnancov obecného úradu	Nezískanie finančných prostriedkov zo zdrojov EŠIF
Príležitosť na využitie doplnkových	

zdrojov financovania pre zlepšovanie technického stavu a energetickej efektívnosti verejných budov v rokoch 2014-2020	
---	--

ENVIRONMENTÁLNY ROZVOJ	
Životné prostredie	
Silné stránky	Slabé stránky
Územie obce bez starých environmentálnych záťaží	Nedostatok zdrojov na modernizáciu a optimalizáciu zabezpečenia technických služieb v obci
Kvalitné prírodné prostredie a chránené územia v okolí	Nedostatočné protipovodňové opatrenia
Zvyšujúce sa množstvá vytriedených zložiek komunálneho odpadu	Zlá kvalita pitnej vody v studniach
Neustále zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov v oblasti zberu triedeného odpadu	
Organizácia aktivít na podporu zberu odpadov a čistenia verejného priestranstva	
Príležitosti	Ohrozenia
Príležitosť na získanie nenávratných finančných prostriedkov z EŠIF na projekty v oblasti životného prostredia	Nezískanie finančných prostriedkov z EŠIF na modernizáciu a optimalizáciu zabezpečenia technických služieb v obci
Ďalšie zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva v oblasti životného prostredia	Nedostatočné zdroje obce na odstraňovanie čiernych skládok z obce a okolia
	Nebezpečenstvom vzniku nového environmentálneho znečistenia rôzneho druhu a formy

2.4. Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja

Hlavné disparity rozvoja obce:

- nevyužitý prírodný a kultúrno-historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu,
- nedostatočná školská a predškolská infraštruktúra
- technický stav verejných budov vyžadujúci si rekonštrukciu,
- nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily pre ťažiskové odvetvia priemyslu, nevhodná štruktúra učebných odborov pre potreby praxe,
- chýbajúce štruktúry poradenských a inovačných centier.
- rastúca dlhodobá nezamestnanosť

Hlavné faktory rozvoja obce:

- dobudovaná technická infraštruktúra v obci,
- využitie kultúrneho potenciálu a prírodného potenciálu na rozvoj cestovného ruchu
- výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb,
- zvýšenie kvality a dostupnosti dopravnej infraštruktúry,
- možnosť využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov,
- posilňovanie kapacity a efektivity verejnej správy,
- vytváranie synergických efektov pri využívaní rozvojových faktorov prostredníctvom partnerstva so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi,
- pravidelné investovanie do budovania a údržby obecnej technickej a školskej infraštruktúry,
- vyriešené vlastnícke vzťahy komplexných rozvojových projektov obce a regiónu,
- podpora oblastnej organizácie cestovného ruchu,
- využitie regionálnych produktov, kultúrnych tradícií a tradičných receptov,
- budovanie poradenských centier pre rozvoj podnikateľského prostredia

Formulár A14 - Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík (rozvoja územia)

Druh rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Technické	Priemyselné havárie	Znečistenie životného prostredia	Nízka
Environmentálne	Objavenie doteraz neidentifikovaných starých environmentálnych záťaží	Nadmerné znečistenie	Nízka
	Povodňové ohrozenie	Vzniknuté škody	Vysoká
Sociálne	Neúmerné zvyšovanie počtu obyvateľov MRK	Rastúca kriminalita	Vysoká
Ekonomické	Financovanie z doplnkových zdrojov financovania	Nerealizované rozvojové projekty	Vysoká

3. STRATEGICKÁ ČASŤ

Úvodné informácie

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Orávka (ďalej aj PHSR) nadväzuje na analytickú časť a má za cieľ sformulovať ciele a zostaviť vnútornú logiku stratégie vo väzbe na SWOT analýzu, rozvojové faktory a hlavné disparity. Strategická časť pozostáva z **vízie, strategického (dlhodobého, globálneho) cieľa, prioritných oblastí a opatrení**, ktoré budú podporované v rámci programu rozvoja a budú rozpracované v programovej časti do aktivít a projektov.

Strategická časť PHSR obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (Sociálna oblasť, ekonomická – hospodárska oblasť, environmentálna oblasť).

3.1. Vízia rozvoja územia obce Orávka a jej východiská

Pre stanovenie rozvojovej stratégie obce Orávka je začiatkom celého procesu určenie novej alebo revízia existujúcej vízie rozvoja. Vízia sa vzťahuje k dlhodobému horizontu 10-15 rokov a predstavuje **očakávaný stav**. Podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (aktualizácia máj 2014) sa očakáva, že regióny budú schopné efektívne využívať svoj vnútorný potenciál ako svoju konkurenčnú výhodu s cieľom zvyšovať kvalitu života obyvateľov a v rámci jednotlivých regiónov budú znižované vnútroregionálne rozdiely.

Počas realizácie aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR bude pri plánovacích procesoch uplatňovaný integrovaný prístup orientovaný smerom k udržateľnému sociálnemu, ekonomickému, environmentálnemu a územnému rozvoju regiónov. Vízia v oblasti regionálneho rozvoja pre Slovensko s výhľadom do roku 2030 je nasledovná:

Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.

Vízia obce Orávka rešpektuje hlavné myšlienky tejto vízie (**kvalita života a jej zvyšovanie**) a vychádza z tejto globálnej vízie rozvoja Slovenska.

Pri stanovení svojej vízie obec Orávka využila názory obyvateľov, ktoré vyjadrili v ankete a v osobných pohovoroch:

„ Orávka je peknou a čistou obcou, je to otvorená a bezpečná obec občanov s pozitívnym vzťahom k obci, ktorá rozvážnym a cieľavedomým rozvojom zabezpečuje obyvateľom zvyšovanie kvality života.

Úspešnou realizáciou regionálnych politík, využitím verejných a súkromných investícií sa využije jej vnútorný potenciál pre rozvoj obce, dôjde k vyrovnaniu regionálnych disparít a k vyváženému rozvoju obce.

Obec, kde občania dobre spolunažívajú a vážia si hodnoty okolo seba. Obec, kde ľudia radi, spokojne a plnohodnotne žijú“

3.2. Formulácia a návrh stratégie

V procese prípravy stratégie je pre presnejšie potreby programového obdobia 2016-2022 vhodné stanoviť **strategický cieľ** (globálny cieľ), ktorý povedie k naplneniu dlhodobej vízie rozvoja obce Orávka zameranej na rozvoj obce v programovom období 2016-2022:

Strategickým cieľom rozvoja obce Orávka na roky 2016-2022 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie zamestnanosti, ekonomickej výkonnosti a zvýšenie jej konkurencieschopnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce, ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jej občanov a výsledkov dosiahnutých v rokoch 2007-2013. Do riešenia širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie, občania atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup pri realizácii intervencií na území kraja/okresu, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja. Špecifická pozornosť v stratégii a celom dokumente PHSR je venovaná koordinácii intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov cez schválené operačné programy ako doplnkového zdroja financovania rozvojových zámerov obce. Účelom PHSR v strategickej časti je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú:

a) priamo v kompetencii samosprávy (obce) a obec ich zabezpečuje v zmysle príslušnej legislatívy,

b) nie sú priamo v kompetencii samosprávy (obce), ale obec ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť (najmä pri využití princípu partnerstva) vytváraním synergických efektov.

Pre rozvojový program obce Orávka na roky 2016-2022 sú navrhované tri oblasti rozvoja obce Orávka: oblasť sociálnej politiky, oblasť hospodárskej politiky, oblasť environmentálne politiky.

3.3. Výber a popis prioritných oblastí a strategických cieľov

Pri výbere a popise svojich prioritných oblastí a strategických cieľov v nich obec vychádza zo svojej vízie.

Pre naplnenie vízie rozvoja si obec pre roky 2016-2022 stanovila samostatné ciele pre tri prioritné oblasti svojho rozvoja nasledovne:

1. **sociálna oblasť** – v tejto oblasti je strategickým cieľom starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality a aktivity. Obec Orávka považuje kvalitu ľudských zdrojov za podstatný faktor svojho ďalšieho rozvoja, ktorého dynamika rozhodne o úspešnosti v naplnení stanovených cieľov vo všetkých prioritných oblastiach. Vízia predpokladá pozitívny vzťah občanov k obci, otvorenosť a poskytovanie bezpečia.

2. ekonomická (hospodárska) oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom zvýšenie ekonomickej výkonnosti a zvyšovanie konkurencieschopnosti obce

Do tejto prioritnej oblasti rozvoja je zaradená aj oblasť verejnej správy, od efektívnosti ktorej táto prioritná oblasť v závisí predovšetkým so zreteľom na využívanie doplnkových zdrojov financovania. Obec sa v tejto oblasti zameria realistické a uskutočniteľné aktivity pre využitie potenciálu obce a regiónu hlavne vo väzbe na Mikroregión Dolný Gemer.

Vízia predpokladá využitie vnútorného potenciálu pre rozvoja cestovného ruchu.

3. environmentálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom ochrana a tvorba životného prostredia vo väzbe na už zrealizované projekty v regióne v minulom programovom období Európskej únie v rokoch 2007-2013.

Špecifikom v tejto oblasti je riešenie odpadového hospodárstva a ochrana proti povodňam.

Vízia predpokladá zabezpečenie vyváženého rozvoja.

V týchto prioritných oblastiach **bude obec vytvárať podmienky** pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a zvýšenie ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

V prioritných oblastiach rozvoja si obec **stanovila strategické ciele a navrhla opatrenia**, ktorými tieto strategické ciele chce dosiahnuť.

Formulár S1 – Plánovací formulár – vízia

Vízia
„Orávka je peknou a čistou obcou, je to otvorená a bezpečná obec občanov s pozitívnym vzťahom k obci, ktorá rozvážnym a cieľavedomým rozvojom zabezpečuje obyvateľom zvyšovanie kvality života. Úspešnou realizáciou regionálnych politík, využitím verejných a súkromných investícií sa využije jej vnútorný potenciál pre rozvoj obce, dôjde k vyrovnaniu regionálnych disparít a k vyváženému rozvoju obce. Obec, kde občania dobre spolunažívajú a vážia si hodnoty okolo seba. Obec, kde ľudia radi, spokojne a plnohodnotne žijú“

Strategický cieľ
Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

Formulár S2 – Tabuľka strategických cieľov (ciele)

Prioritné oblasti		
PO 01	PO 02	PO 03
Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Ciele prioritných oblastí		

Cieľom v oblasti sociálnej je starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality.	Cieľom v oblasti ekonomickej je zvýšenie ekonomickej výkonnosti a zvyšovanie konkurencieschopnosti	Cieľom v oblasti environmentálnej je ochrana a tvorba životného prostredia
---	--	--

Formulár S2 - Jednotlivé oblasti podpory

Prioritné oblasti – oblasti podpory		
PO 01	PO 02	PO 03
Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Sociálna starostlivosť	Podnikateľské prostredie a MSP	Environmentálna infraštruktúra a vodné hospodárstvo
Kultúrna oblasť a využitie kultúrneho dedičstva	Dopravná infraštruktúra	Odpadové hospodárstvo
Vzdelávanie	Inovácia a IKT	Ochrana prírody a krajiny
	Cestovný ruch	
	Verejná správa	

Formulár S2 – Tabuľka strategických cieľov a opatrení (oblasti a opatrenia)

Prioritné oblasti – oblasti podpory		
PO 01	PO 02	PO 03
Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Opatrenie 1.1. Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov.	Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti.	Opatrenie 3.1. Podpora aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva.
Opatrenie 1.2. Vytváranie podmienok pre bývanie.	Opatrenie 2.2. Bezpečné, kvalitné a udržiavané miestne komunikácie.	Opatrenie 3.2. Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva.
Opatrenie 1.3. Podpora kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho dedičstva.	Opatrenie 2.3. Podpora aktivít v oblasti inovácií a IKT.	Opatrenie 3.3. Podpora aktivít a projektov v oblasti prostredia, ochrany prírody a krajiny.
Opatrenie 1.4. Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania.	Opatrenie 2.4. Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie.	
	Opatrenie 2.5. Podpora projektov v oblasti zefektívnenia verejnej správy.	

4. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PHSR obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja na roky 2016-2022.

Pri vypracovaní programovej časti PHSR obce Orávka bol v zmysle platnej metodiky pre spracovanie PHSR implementovaný nasledovný postup:

1. Obecné zastupiteľstvo navrhlo v programovej časti projekty a aktivity na dosiahnutie definovaných v strategickú časť (Formulár P1, vid' nižšie).
2. Pracovná skupina pripomienkovala navrhované projekty a stanovila termíny realizácie projektov (roky), odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), návrh ukazovateľov (Formulár P2)
3. Externý dodávateľ vypracoval sumárny návrh projektov ako východisko pre ďalšie spracovanie (Formulár P3a, príloha programovej časti) a vypracovanie formulárov pre prípravu navrhnutých projektov v súlade s akčným plánom realizácie PHSR na roky n+1 (Formulár P3, príloha programovej časti).

4.1. Opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám

Formulár P1 - Tabuľka opatrení, projektov a priorit podľa oblastí

Prioritná oblasť PO 01 Sociálna oblasť

OPATRENIE	PROJEKT	PRIORITNÁ OBLASŤ
Opatrenie 1.1. Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov.	1.1.1 Zvýšenie kvality starostlivosti o dôchodcov v obci Orávka, oprava KD /ZŠ/ pre dôchodcov	Sociálna starostlivosť.
Opatrenie 1.2. Vytváranie podmienok pre bývanie.	1.2.1 Individuálna bytová výstavba	Sociálna starostlivosť.
Opatrenie 1.3. Podpora aktivít projektov v oblasti školstva a vzdelávania.	1.3.1. Riešenie dochádzky detí do MŠ a ZŠ	Školstvo a vzdelávanie
Opatrenie 1.4. Podpora kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho dedičstva.	1.4.1 Využitie nových foriem sociálnych inovácií pri zachovaní kultúrneho dedičstva, oprava KD	Kultúrne a spoločenské aktivity
	1.4.2 Zóna oddychu: Revitalizácia verejných priestorov	Kultúrne a spoločenské aktivity
	1.4.3 Zóna oddychu: Obnova športového ihriska a detského ihriska	Kultúrne a spoločenské aktivity
	1.4.4 Komunitné centrum – podpora komunitného centra	Kultúrne a spoločenské aktivity

Formulár P1 - Tabuľka opatrení, projektov a priorit podľa oblastí

Prioritná oblasť PO 02 Ekonomická oblasť

OPATRENIE	PROJEKT	PRIORITNÁ OBLASŤ
Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti.	2.1.1 Obchod v obci	Podnikateľské prostredie
Opatrenie 2.2. Bezpečné, kvalitné a udržiavané miestne komunikácie..	2.2.1 Obnova a rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov	Dopravná infraštruktúra
Opatrenie 2.3. Podpora aktivít v oblasti inovácií a IKT.		Inovácie, IKT
Opatrenie 2.4. Vytváranie podmienok pre rozvoj	2.4.1 Podpora zachovania kultúrneho dedičstva	Cestovný ruch

cestovného ruchu a rekreácie.		
	2.4.2 Podpora rozvoja cestovného ruchu na území obce (cykloturistika)	Cestovný ruch
	2.4.3 Využitie kultúrnych tradícií v obci Orávka	Cestovný ruch
	2.4.4 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok v obci	Cestovný ruch
Opatrenie 2.5. Podpora projektov v oblasti zefektívnenia verejnej správy.	2.5.1 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom a podnikateľom v obci	Verejná správa
	2.5.2 Zriadenie kamerového systému obce.	Verejná správa
	2.5.3 Zlepšenie regionálnej spolupráce pri rozvojových aktivitách	Verejná správa
	2.5.4 Spracovanie územnoplánovacej dokumentácie	Verejná správa

Formulár P1 - Tabuľka opatrení, projektov a priorít podľa oblastí

Prioritná oblasť PO 03 Environmentálna oblasť

OPATRENIE	PROJEKT	PRIORITNÁ OBLASŤ
Opatrenie 3.1. Podpora aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva	3.1.1 Zabezpečenie zdravotne nezávadnej pitnej vody	Environmentálna infraštruktúra
Opatrenie 3.2. Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva.	3.2.1 Rozšírenie existujúceho separovaného zberu odpadov a úprava zložiek komunálnych odpadov v obci	Ochrana prírody a krajiny
Opatrenie 3.3. Podpora aktivít a projektov v oblasti prostredia, ochrany prírody a krajiny.	3.3.1 Zníženie prašnosti miestnych komunikácií v obci Orávka	Ochrana prírody a krajiny
	3.3.2 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov a zmena palivovej základne, verejné osvetlenie	Ochrana prírody a krajiny
	3.3.3 Podpora projektov a aktivít v oblasti ochrany	Ochrana prírody a krajiny

	prírody a krajiny, environmentálnej osvetu a kultúrneho dedičstva	
--	---	--

Súhrn všetkých projektov sa uvádza vo formulári P3a (prílohová časť) a z pohľadu finančných zdrojov majú uvedené údaje súvislosť vo formulároch F6 a F3. Pre podrobnejšie rozpracovanie do samostatných formulárov boli zaradené projekty pre obdobie prvého akčného plánu PHSR (2015-2016) a budú každoročne doplnené pri hodnotení PHSR.

4.2. Súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR sú spracované v prehľade vo formulári P2.

Výstupy projektu predstavujú práce, služby a tovary, ktoré boli financované počas realizácie aktivít projektu vyjadrené z finančného a vecného hľadiska. **Výsledok projektu (výstup programu)** predstavuje okamžitý efekt realizácie aktivít projektu (výstupy z aktivít), ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo predstavuje služby poskytnuté cieľovej skupine.

Dopad predstavuje vyjadruje dlhodobý efekt intervencie na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý je mimo priamej a výlučnej kontroly subjektu zodpovedajúceho za realizáciu projektu.

Ukazovatele výstupu sú obvykle priradené k jednotlivým projektom. Označujú hmatateľné produkty, bezprostredne dosiahnuté realizáciou jednej alebo viacerých aktivít, vyjadrené v merateľných fyzických alebo peňažných jednotkách. Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, vyprodukované, zriadené, zrealizované.

Ukazovatele výsledku vyjadrujú priamy hmatateľný efekt projektu na cieľovú skupinu projektu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom (preto je medzi výstupom a výsledkom logická väzba).

Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobý efekt intervencie na územie a cieľovú skupinu, následky dosiahnutých výsledkov projektu, teda príspevok k riešeniu cieľov stanovených pre prioritnú oblasť, potrieb cieľovej skupiny alebo k odstraňovaniu prekážok či využívaniu potenciálu rozvoja územia (preto je medzi výsledkom a dopadom logická väzba). Z tohto hľadiska preto nemusí byť dosiahnutie strategického cieľa vyjadrené ukazovateľmi dopadu, ale môže byť vyjadrené aj vhodnými ukazovateľmi výsledku. Pre oblasť hodnotenia dopadov pre PHSR obce Orávka boli ako východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov stanovené dopadové ukazovatele na nulovej úrovni a hodnotenie dopadov sa uskutočňuje k termínu roku 2022.

Formulár P2 - Tabuľka ukazovateľov výstupov, výsledkov, dopadov

Typ ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jedn.	Vých. hodn. 2015	Cieľ 2018	Cieľ 2022
PRIORITNÁ OBLASŤ PO 01 SOCIÁLNA							
1.1.1 Zvýšenie kvality starostlivosti o dôchodcov v obci Orávka							
	Výstup	Realizačné náklady	ObÚ	euro	0	0	2500
	Výsledok	Počet nových klientov a inovovaných služieb starostlivosti	ObÚ	Počet	0	10	25
	Dopad	Zrealizované projekty pre sociálne znevýhodnené skupiny občanov	Databáza za RegDat	Počet	0	0	1
1.2.1 Individuálna bytová výstavba							
	Výstup	Náklady na prípravu pozemkov	ObÚ	euro	0	0	1200
	Výsledok	Počet novopostavených domov	Štatistika	Počet	0	0	5
	Dopad	Zrealizované projekty pre zlepšenie podmienok bývania	Databáza za RegDat	Počet	0	0	5
1.3.1. Riešenie dochádzky detí do MŠ a ZŠ							
	Výstup	Náklady na dopravu	ObÚ	euro	0	0	1500
	Výsledok	Počet prepravených detí do škôl	ObÚ	Počet	0	0	12
	Dopad	Počet podporených zariadení školskej infraštruktúry	Štatistika	Počet	0	0	1
1.4.1 Využitie nových foriem sociálnych inovácií pri zachovaní kultúrneho dedičstva							
	Výstup	Náklady na opravu KD poskytnuté služ.	ObÚ	euro	0	500	500
	Výsledok	Zvýšiť počet návštevníkov obce	ObÚ	Počet	0	15	55
	Dopad	Lokality so zlepšenými podmienkami pre rozvoj kultúry a cestovného ruchu	Štatistika	Počet	0	0	1
1.4.2 Zóna oddychu: Revitalizácia verejných priestorov							
	Výstup	Náklady na zrealizované stavebné práce	ObÚ	euro	0	1000	10000

	Výsledok	Počet návštevníkov počas roka	ObÚ	Počet	0	15	55
	Dopad	Zrealizované projekty revitalizácie verejných priestorov	Štatistika	Počet	0	0	1
1.4.3 Zóna oddychu: Obnova športového ihriska a detského ihriska							
	Výstup	Náklady na zrealizované stavebné práce	ObÚ	euro	0	0	10000
	Výsledok	Počet obyvateľov využívajúci ihriská	ObÚ	Počet	0	265	618
	Dopad	Zrealizované projekty obnovy športového ihriska a detského ihriska	Štatistika	Počet	0	0	1
1.4.4 Komunitné centrum – klub mládeže							
	Výstup	Náklady na zrealizované stavebné práce	ObÚ	euro	0	5000	0
	Výsledok	Zvýšenie počtu športových, kultúrnych a spoločenských podujatí	ObÚ	Počet/rok	0		8
	Dopad	Zrealizované projekty pre zlepšenie podmienok v oblasti kultúry	Štatistika	Počet	0	0	1

PRIORITNÁ OBLASŤ PO 02 EKONOMICKÁ							
2.2.1 Obnova a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci							
	Výstup	Náklady na zrealizované stavebné práce	ObÚ	euro	0	0	10000
	Výsledok	Zrekonštruované a nové plochy	ObÚ	M2	0	0	0
	Dopad	Zrealizované projekty technickej infraštruktúry	Štatistika	Počet	0	1	1
2.4.1 Podpora zachovania kultúrneho dedičstva							
	Výstup	Náklady na poskytnuté služby	ObÚ	euro	0	2000	2000
	Výsledok	Počet spracovaných štúdií a PD	ObÚ	Počet	0	0	1

	Dopad	Realizované projekty zachovania kultúrneho dedičstva	Štatistika	Počet	0	1	1
2.4.2 Podpora rozvoja cestovného ruchu na území obce							
	Výstup	Náklady na poskytnuté služby	ObÚ	euro	0	2000	7000
	Výsledok	Počet spracovaných štúdií a PD	ObÚ	ks	0	0	1
	Dopad	Pripravované projekty technickej infraštruktúry	Štatistika	Počet	0	0	1
2.4.3 Obnovenie kultúrnych tradícií v obci Orávka							
	Výstup	Náklady na poskytnuté služby	ObÚ	euro	0	0	2000
	Výsledok	Počet spracovaných štúdií	ObÚ	ks	0	0	1
	Dopad	Lokality so zlepšenými podmienkami pre rozvoj kultúry a cestovného ruchu	Štatistika	Počet	0	0	1
2.4.4 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok v obci Orávka							
	Výstup	Náklady na poskytnuté služby	ObÚ	euro	0	0	2000
	Výsledok	Počet spracovaných štúdií	ObÚ	ks	0	0	1
	Dopad	Lokality so zlepšenými podmienkami pre rozvoj kultúry a cestovného ruchu	Štatistika	Počet	0	0	1
2.5.1 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných podnikateľom a občanom							
	Výstup	Ročné náklady	ObÚ	euro	0	1000	1000
	Výsledok	Počet zavedených elektronických služieb, max. možnosť využitia je 138 služieb	ObÚ	Počet	0	20	50
	Dopad	Počet poskytovaných elektronických služieb verejnej správy	Štatistika	Počet	0	0	50
2.5.2 Zriadenie kamerového systému obce							
	Výstup	Náklady na dodaný tovar s montážou	ObÚ	euro	0	0	2000 0

	Výsledok	Počet nových monitorovaných miest	ObÚ	Počet	0	0	10
	Dopad	Zníženie priestupkovej kriminality v obci	Štatistika	Počet	0	0	8
2.5.3 Zlepšenie regionálnej spolupráce pri rozvojových aktivitách							
	Výstup	Celkové náklady	ObÚ	euro	0	500	1000
	Výsledok	Počet partnerov zapojených do podpory regionálneho rozvoja	ObÚ	Počet	0	0	5
	Dopad	Partneri zapojení do podpory regionálneho rozvoja	Štatistika	Počet	0	0	5
2.5.4 Spracovanie Územnoplánovacej dokumentácie							
	Výstup	Náklady na poskytnuté služby	ObÚ	euro	0	0	10000
	Výsledok	Počet aktualizovaných dokumentov	ObÚ	Počet	0	0	1
	Dopad	Počet aktualizovaných rozvojových dokumentov	Štatistika	Počet	0	0	1

PRIORITNÁ OBLASŤ PO 03 ENVIRONMENTÁLNA							
3.1.1 Zabezpečenie zdravotne nezávadnej pitnej vody							
	Výstup	Náklady na zrealizované stavebné práce	ObÚ	euro	0	0	1500
	Výsledok	Zrekonštruované obecné studne	ObÚ	Počet	0	0	3
	Dopad	Zrealizované projekty technickej infraštruktúry	Štatistika	Počet	0	0	3
3.2.1 Rozšírenie existujúceho separovaného zberu odpadov a úprava zložiek komunálnych odpadov v obci							
	Výstup	Náklady na obstaranie zariadení	ObÚ	euro	0	0	40000

	Výsledok	Zvýšenie množstva vyseparovaných komunálnych odpadov t/rok	ObÚ	t/rok	0	0	10
	Dopad	Množstvo separovaného odpadu z celkového množstva	Databá za RegDat	%	0		5
3.3.1 Zníženie prašnosti miestnych komunikácií v obci Orávka							
	Výstup	Náklady na dodávku tovarov	ObÚ	euro	0	0	25000
	Výsledok	Zníženie prašnosti	OÚ - ŽP	%	0	0	60
	Dopad	Zrealizované projekty zníženia znečistenia ovzdušia	Databá za RegDat	Počet	0	0	1
3.3.2 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov a zmena palivovej základne							
	Výstup	Náklady na zrealizované stavebné práce	ObÚ	euro	0	0	13000
	Výsledok	Zníženie energetickej náročnosti budovy a verejného osvetlenia v %	ObÚ	%	0	0	65
	Dopad	Projekty energetickej Efektívnosti	Databá za RegDat	Počet	0		1
3.3.3 Podpora projektov a aktivít v oblasti ochrany prírody a krajiny, environmentálnej osvetvy a kultúrneho dedičstva							
	Výstup	Náklady na zrealizované stavebné práce	ObÚ	euro	0	0	10000
	Výsledok	Počet obyvateľov žijúcich v revitalizovanom prostredí	ObÚ	Počet	0	0	900
	Dopad	Realizované projekty v oblasti ochrany prírody a krajiny	Štatistika	Počet	0	0	1

5. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR nadväzuje na programovú časť a je s ňou prepojená formulármi podrobnejšieho rozpracovania projektových zámerov (Formuláre P3) vo väzbe na akčný plán na roky n+2 (Formulár R6). Realizačná časť obsahuje najmä:

- Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu,
- akčný plán s výhľadom na roky 2015-2016 (vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých projektov).

5.1. Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii

Legislatíva. Realizácia PHSR predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a na úrovni projektov. Realizácia začína po vypracovaní a schválení PHSR v obecnom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas platnosti PHSR v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja samospráva (obec, mesto, VUC). Podľa par. 12 Zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja: „Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja: ... b) **zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis.**“

Iné. Obecný úrad Orávka nemá v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni:

- z prípravy a realizácie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov v Programovom období 2007-2013,
- z prípravy a realizácie projektov financovaných z rôznych dotačných titulov v rokoch 2007-2013.
-

5.2. Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie

Organizačné zabezpečenie. Realizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je činnosťou samosprávy a obec ju vykonáva **prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta)**. Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, úradu (ObÚ), poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V pláne komunikácie (Formulár R5) je táto činnosť naplánovaná do termínu september príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHSR zapredchádzajúci rok, aj jeho prípadná aktualizácia.

Obecné zastupiteľstvo. Najvyšším orgánom obce je **obecné zastupiteľstvo**. Vo vzťahu k realizácii PHSR zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu,

schvaľuje celý dokument PHSR a kaľdoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Zastupiteľstvo taktieľ schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. **Zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PHSR** schvaľuje kaľdoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu. Zastupiteľstvo vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia PHSR v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie ObÚ, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Starosta. Najvyšším výkonným orgánom obce a jeho predstaviteľom je **starosta obce**. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené zastupiteľstvu. Vo vzťahu k realizácii PHSR starosta **riadi proces realizácie**, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné).

Inštitucionálne zabezpečenie. Inštitucionálne a administratívne zabezpečuje veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom **obecný úrad**. Okrem prípadov, kedy budú žiadateľmi/prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje (vykonáva) administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia, monitorovania.

Tab. 4 Zabezpečenie činností v realizácii P HSR na úrovni programu a projektu

Činnosť	ObZ	Starosta	Komisie ObZ	ObÚ	Externé prostredie
Príprava	Schvaľuje	Riadi	Hodnotí	Spolupracuje	Vykonáva
Financovanie	Schvaľuje	Riadi	Hodnotí	Vykonáva	
Implementácia	Schvaľuje	Riadi	Hodnotí	Spolupracuje	Vykonáva
Hodnotenie	Schvaľuje	Riadi		Vykonáva	
Monitoring	Schvaľuje	Riadi	Hodnotí	Vykonáva	
Kontrola	Schvaľuje	Riadi	Navrhne		

V podmienkach obce Orávka zabezpečuje výkon činností súvisiacich s realizáciou PHSR v rámci štruktúry **starosta obce**. Pre zabezpečenie a koordináciu činností projektového cyklu pre projekty financované z EŠIF **spolupracuje s externými subjektmi** a takto je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PHSR, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov a procesov (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

5.3. Stručný popis komunikačnej stratégie

Zabezpečenie realizácie PHSR je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR **v rámci informovanosti a publicity** (pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Komunikačnú stratégiu obce Orávka vo vzťahu k PHSR nie je účelné vyčleniť z celkovej komunikačnej stratégie, ktorá sa uskutočňuje vo vzťahu **k jeho obyvateľom ako hlavnej cieľovej skupine**. Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PHSR a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. **Podstatný a hlavný nástroj komunikácie predstavuje webová stránka so sprievodnými komunikačnými kanálmi: úradná tabuľa, miestny rozhlas, webová stránka.**

Komunikácia so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi a organizáciami je obsahom jedného z projektov PHSR na roky 2016-2022 a bude prebiehať kontinuálne v rámci tohto projektu a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia. Komunikácia so zamestnancami je súčasťou ich bežnej činnosti a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia. Hlavným nástrojom komunikácie, ale aj hodnotenia, monitorovania a kontroly je **„Materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva“**. Vstupné údaje pripravujú v dostatočnom predstihu zamestnanci obecného úradu, materiál má svojho predkladateľa (konkrétne zodpovednosť, odborná garancia), na príprave materiálu sa stanoviskami podieľajú komisie zastupiteľstva ako poradné orgány ObZ, rokujú o ňom poslanci zastupiteľstva, materiál je verejne prístupný a zastupiteľstvo je verejné (o zastupiteľstve je informované obyvateľstvo a organizácie všetkými informačnými kanálmi).

Počas programového obdobia 2016-2022 je naplánovaných 10 aktivít na predloženie tohto typu materiálu do obecného zastupiteľstva: aktivity týkajúce sa samotného procesu informovanosti a schvaľovania dokumentu (1,2), aktivity týkajúce sa každoročného hodnotenia dokumentu PHSR (3,5,6,8,9), aktivity týkajúce sa schvaľovania nových akčných plánov PHSR a schvaľovania rozpočtov pre navrhované projektové zámery vrátane prípadných korekcií (4,7), jedna aktivita z celkového hodnotenia PHSR (10). Z hľadiska efektivity je navrhnuté spojenie aktivity týkajúcej sa hodnotenia a monitorovania PHSR za daný rok s návrhom nového akčného plánu.

Formulár R1 - Plán komunikácie, hodnotenia a monitoringu realizácie PHSR obce Orávka

P. č.	Časový rámec	Miesto	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	06/2016	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	HSR strategická časť	Návrh dokumentu	Uznesenie ObZ
2.	06/2016	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	PHSR	Návrh dokumentu	Uznesenie ObZ

3.	09/2017	ObÚ	občania	rokovanie ObZ	Vyhodnotenie PHSR za rok 2015	Kontrola uznesenia 2015. Hodnotiaca správa PHSR	Monitorov. Správa 01 Uznesenie ObZ
4.	09/2017	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Akčný plán PHSR na roky 2018-2019	PHSR – Metodika vypracovania	Návrh akčného plánu
5.	09/2017	ObÚ	občania	Materiál narokovanie ObZ	Vyhodnotenie PHSR za rok 2016	Kontrola uznesenia 2016. Hodnotiaca správa PHSR	Monitorov. Správa 02 Uznesenie ObZ
6.	09/2018	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Vyhodnotenie PHSR za rok 2017	Kontrola uznesenia 2017. Hodnotiaca správa PHSR	Monitorov. Správa 03 Uznesenie ObZ
7.	09/2019	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Akčný plán PHSR na roky 2020-2021	PHSR – Metodika vypracovania	Návrh akčného plánu
8.	09/2019	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Vyhodnotenie PHSR za rok 2018	Kontrola uznesenia 2018. Hodnotiaca správa PHSR	Monitorov. Správa 04 Uznesenie ObZ
9.	09/2020	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Vyhodnotenie PHSR za rok 2019	Kontrola uznesenia 2019. Hodnotiaca správa PHSR	Monitorov. Správa 05 Uznesenie ObZ
10.	09/2022	ObÚ	občania	Materiál na	Vyhodnotenie PHSR za roky 2016 - 2022	Kontrola uznesenia 2021. Hodnotiaca správa PHSR	Monitorov. Správa 06 Uznesenie ObZ

5.4. Systém monitorovania a hodnotenia

Monitorovanie. Proces monitorovania PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenie jeho platnosti a to na úrovni projektov.

Základným prvkom monitorovania je **projekt**, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov (uvedené vo Formulári P2).

Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa za príslušný rok schválená v ObZ** (v prípade projektov financovaných z EŠIF aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v systéme ITMS). Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný starosta (v spolupráci s externou spoločnosťou, ak sú náklady na externý manažment oprávnenými nákladmi projektu). Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu.

Monitorovanie plnenia PHSR bude stálym procesom zameraným na sledovanie zmien prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty, ukazujú stav implementácie výstupov, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu (Formulár R6) a financiám (Formulár F6). Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie korekčných opatrení.

Korekcie. Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov úradu (ObÚ), poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V pláne komunikácie (Formulár R5) je táto činnosť naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo rámec pravidelného každoročného hodnotenia PHSR budú na základe podnetu starostu či poslancov ObZ komisie obecného zastupiteľstva navrhovať a odporúčať opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí.

Hodnotenie. V súvislosti s uvedeným postupom sa bude proces hodnotenia vykonávať na úrovni programu (PHSR) systematicky a priebežne počas celého trvania programu až po predloženie správy z hodnotenia programu (2021). Proces hodnotenia sa vykonáva len na operatívnej úrovni (strategické hodnotenie nie je pre túto úroveň dokumentu povinné). Operatívne hodnotenie sa zakladá na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PHSR bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v obecnom zastupiteľstve (uvedené vo Formulár R1). Výstupom hodnotenia je **hodnotiaca správa za príslušný rok**, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu tejto správy sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu.

Hodnotiace a monitorovacie správy PHSR sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (ObZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PHSR. Celkový plán hodnotenia je spracovaný vo Formulári R1a R5.

Formulár R5 - Plán hodnotenia realizácie PHSR obce Orávka (len operatívne hodnotenie)

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Ad hoc hodnotenie celého PHSR	2016-2022	Každoročne v zmysle príslušných ustanovení Zákona NRSR 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja – forma viď Formulár R1.
Tematické hodnotenie časti PHSR	2017	Téma hodnotenia: ak bola téma identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		Pri značnom odklone od stanovených cieľov a/alebo zmene stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí a/alebo zmene hodnôt ukazovateľov. Pri návrhu na revíziu PHSR.
Ad hoc hodnotenie celého PHSR	2017, 2020	Aktualizácia PHSR sa očakáva v zmysle Metodiky pre spracovanie PHSR každé 3-4 roky.
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti		Na základe rozhodnutia starostu v zmysle príslušných predpisov, na základe rozhodnutia kontrolného orgánu obce, na základe podnetu poslancov, na základe protokolu Národného kontrolného úradu SR, na základe Správy auditu.
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2020	Na základe rozhodnutia starostu o príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre programové obdobie 2020-2027.

5.5. Akčný plán na obdobie dvoch nasledujúcich rokov

Súčasťou realizačnej časti PHSR je aj akčný plán spracovaný na obdobie dvoch rokov (n+2), v prípade obce Orávka sú to roky 2016-2017 (Formulár R6). Akčný plán je spracovaný podľa jednotlivých prioritných oblastí a obsahuje všetky projekty všetkých opatrení. Neaktívne projekty sú označené skratkou N/A, kvôli celkovému prehľadu však boli ponechané v prehľade.

Formulár R6 - Akčný plán na roky 2016-2022

Akčný plán pre prioritnú oblasť PO 01 Sociálna oblasť 2016-2022

Projekt	Termín	Zodpovedný	Zdroj financovania
1.1.1 Zvýšenie kvality starostlivosti o dôchodcov v obci Orávka	N/A	N/A	N/A
1.2.1 Individuálna bytová výstavba	N/A	N/A	N/A
1.3.1. Riešenie dochádzky detí do MŠ a ZŠ	2017	starosta	MV SR
1.4.1 Využitie nových foriem sociálnych inovácií pri zachovaní kultúrneho dedičstva a oprava KD	2016	starosta	PRV
1.4.2 Zóna oddychu: Revitalizácia verejných priestorov	N/A	N/A	N/A
1.4.3 Zóna oddychu: Obnova športového ihriska a detského ihriska	2018	starosta	Regionálny operačný program
1.4.4 Komunitné centrum – podpora komunitného centra	2016	starosta	MV SR SVPRK

Formulár R6 - Akčný plán na roky 2016-2017 (pokračovanie)

Akčný plán pre prioritnú oblasť PO 02 Ekonomická oblasť 2016-2022

Projekt	Termín	Zodpovedný	Zdroj financovania
2.2.1 Obnova a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov	N/A	N/A	N/A
2.4.1 Podpora zachovania kultúrneho dedičstva	N/A	N/A	N/A
2.4.2 Podpora rozvoja cestovného ruchu na území obce	N/A	N/A	N/A
2.4.3 Využitie kultúrnych tradícií v obci Orávka	N/A	N/A	N/A
2.4.4 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok v obci	N/A	N/A	N/A

2.5.1 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom a podnikateľom v obci	N/A	N/A	N/A
2.5.2 Zriadenie kamerového systému obce	2016	starosta	MV SR prevencia kriminality
2.5.3 Zlepšenie regionálnej spolupráce pri rozvojových aktivitách	2016 - 2022	starosta	Iné doplnkové zdroje
2.5.4 Spracovanie územnoplánovacej dokumentácie	N/A	N/A	N/A

Formulár R6 - Akčný plán na roky 2015-2016 (pokračovanie)

Akčný plán pre prioritnú oblasť PO 03 Enviromentálna oblasť 2016-2022

Projekt	Termín	Zodpovedný	Zdroj financovania
3.1.1 Zabezpečenie zdravotne nezávadnej pitnej vody	2016/2017	Starosta	MV SR SVPRK
3.2.1 Rozšírenie existujúceho separovaného zberu odpadov a úprava zložiek komunálnych odpadov v obci	N/A	N/A	N/A
3.3.1 Zníženie prašnosti miestnych komunikácií v obci Orávka	N/A	N/A	N/A
3.3.2 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov a zmena palivovej základne, verejné osvetlenie	N/A	N/A	N/A
3.3.3 Podpora projektov a aktivít v oblasti ochrany prírody a krajiny, environmentálnej osvetly a kultúrneho dedičstva	N/A	N/A	N/A
2.5.1 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom a podnikateľom v obci.	N/A	N/A	N/A

6. FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť PHSR nadväzuje na predchádzajúce časti PHSR a obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení. Táto časť obsahuje:

- identifikáciu možných zdrojov financovania zabezpečenia realizácie PHSR a indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viac zdrojového financovania na úrovni jednotlivých projektov,
- systém hodnotenia pre výber projektov,

Pri tvorbe finančnej časti PHSR postupoval realizačný team v zmysle Metodiky pre spracovanie PHSR:

1. Riadiaci tím zabezpečil spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR (Formulár č. F 6 - Finančný rámec pre realizáciu PHSR) a indikatívny finančný plán PHSR (Formulár č. F 5 - Indikatívny rozpočet – sumarizácia).
2. Externý dodávateľ vypracoval návrhy hodnotenia projektov pre zaraďovanie do priorít v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami
3. Návrh finančnej časti sa prerokoval v pracovnej skupine
4. Schválený indikatívny rozpočet sa postupne zapracoval do programového rozpočtu samosprávy a ďalších záväzných dokumentov.
5. Riadiaci tím zabezpečil rozpracovanie Indikatívneho finančného plánu do akčného plánu.

6.1. Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Identifikácia možných zdrojov financovania. Zdroje financovania realizácie PHSR sa členia v závislosti od dostupnosti na dve základné kategórie:

I. Riadne zdroje finančného zabezpečenia

I.A. Verejné zdroje

- a) štátny rozpočet vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev, príp. Úradu Vlády SR),
- b) štátny účelové fondy (Envirofond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond),
- c) rozpočet vyšších územných celkov (VÚC Banská Bystrica),
- d) rozpočet obcí a miest (vlastné zdroje),

I.B Iné zdroje

- e) prostriedky fyzických osôb,
- f) prostriedky právnických osôb,
- g) úvery,
- h) príspevky medzinárodných organizácií,
- i) prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody, Švajčiarsky finančný mechanizmus)
- j) iné prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

II. Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

k) finančné prostriedky z Európskej únie, v programovom období 2014-2020 tzv. európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), určené hospodársky zaostalým regiónom (ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie) a regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia. Priradenie jednotlivých projektových zámerov k programovej štruktúre (EŠIF) je indikatívne a bude sa upresňovať po schválení jednotlivých operačných programov v akčných plánoch.

Tab. 5 Indikatívny prehľad možných zdrojov finančného zabezpečenia realizácie projektov PHSR

P. Č.	Číslo projektu	I. Riadne zdroje financovania	II. Doplnkové zdroje financovania (EŠIF)		
			Operačný program	Prioritná os	Špecifický cieľ
1.	1.1.1	Rozpočet obce*	OP Ľudské zdroje	PO 3 Sociálne začleňovanie	3.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti 3.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie 3.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť 3.2.2 Zlepšenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom štandardizácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie
2.	1.2.1	Iné zdroje - Účelové fondy	N/A	N/A	N/A
3.	1.3.1	Rozpočet obce	N/A	N/A	N/A
4.	1.4.1	Rozpočet obce + BBSK	N/A	N/A	N/A
5.	1.4.2	Rozpočet obce	N/A	N/A	N/A
6.	1.4.3	Rozpočet obce	ROP	PO4 Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	4.3.2 Regenerácia a využitie nevyužívaných objektov a areálov (brownfields) s cieľom zlepšenia kvality života obyvateľov
7.	1.4.4	Rozpočet	N/A	N/A	N/A

		obce*+ MV SVPRK			
8.	2.2.1	Rozpočet obce	N/A	N/A	N/A
9.	2.4.1	Rozpočet obce* Iné zdroje	IROP**	PO3	IROP3 - iba za podmienky vytvorenia kreatívneho centra za účelom rozvoja kultúrneho a kreatívneho priemyslu
10.	2.4.2	Rozpočet obce*	IROP	PO1 Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
11.	2.4.3	Iné zdroje	IROP**	PO3	IROP3 - iba za podmienky vytvorenia kreatívneho centra za účelom rozvoja kultúrneho a kreatívneho priemyslu
12.	2.4.4	Rozpočet obce	ROP**	PO3	IROP3 - iba za podmienky vytvorenia kreatívneho centra za účelom rozvoja kultúrneho a kreatívneho priemyslu
13.	2.5.1	Rozpočet obce*	OP Efektívna verejná správa	PO1 Posilňovanie inštitucionáln ych kapacít a efektívnosti VS	1.1 Skvalitnenie systémov a optimalizácia procesov s orientáciou na občanov a podnikateľov 1.2 Modernizácia RLZ a zvyšovanie kompetencií zamestnancov
14.	2.5.2	Rozpočet obce +Štátny rozpočet (Rada Vlády SR pre prevenciu kriminality)	N/A	N/A	N/A
15.	2.5.3	Rozpočet obce	N/A	N/A	N/A
16.	2.5.4	Rozpočet obce	N/A	N/A	N/A
17.	3.1.1	Rozpočet obce* + MV SVPRK	N/A	N/A	N/A
18.	3.2.1	Rozpočet obce*	OP Kvalita životného prostredia	PO1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov	Zabezpečiť nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a za účelom plnenia požiadaviek

				prostredn. Rozvoja environment. infraštruktúry	environmentálneho acquis - Príprava na opätovné použité a zhodnocovanie so zameraním na recykláciu nie nebezpečných odpadov vrátane podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a podpory predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov
19.	3.3.1	Envirofond Rozpočet obce*	N/A	N/A	N/A
20.	3.3.2	Rozpočet obce*	OP KŽP	PO4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov nad rámec minimálnych požiadaviek - Zníženie energetickej náročnosti verejných budov
21.	3.3.3	Rozpočet obce	N/A	N/A	N/A

Rozpočet obce* – pri využití doplnkových zdrojov financovania časť na spolufinancovanie projektov

IROP** – v prípade investičnej realizácie

6.2. Model viac zdrojového financovania jednotlivých projektov

Model viac zdrojového financovania. Financovanie PHSR bude viac zdrojové, štruktúra zdrojov financovania bude závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a od spoločensko - ekonomických podmienok. Financovanie sa bude opierať o rozpočet obce, finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ, bankové úvery, súkromné a ďalšie zdroje. Pri získavaní zdrojov pre financovanie PHSR sa bude využívať metóda aktívneho vyhľadávania finančných zdrojov (fundraisingu). Finančné vyčíslenie jednotlivých projektových zámerov PHSR je stanovené kvalifikovaným odhadom, prípadne na základe ocenených výkazov - výmer stavebných rozpočtov, konečné rozpočty budú súčasťou žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP, v prípade doplnkových zdrojov financovania) alebo žiadostí o dotácie. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých opatrení sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce podľa hodnotiaceho systému predstaveného v časti 5.3. tohto dokumentu.

Formulár F3 - Model viac zdrojového financovania PHSR obce Orávka – intervenčná matica

Viac zdrojové financovanie							
Číslo projektu	Celkové náklady	Verejné zdroje					Iné zdroje
		Štátny rozpočet	Doplnkové zdroje (EŠIF)	VÚC	Rozpočet obce	Iné	
Oblasť I.	23 200	2 900	15 450	2 950	1 900		
1.1.1	2 500			2 000	500		
1.2.1	1 200		1 200	0			
1.3.1	1 500	1 000			500		
1.4.1	1 000			950	50		
1.4.2	2 000	1 900			100		
1.4.3	10 000		9 500		500		
1.4.4	5 000		4 750		250		
Oblasť II.	104 500	80 100	15 300	1 600	7 500		
2.2.1	10 000		9 500		500		
2.4.1	4 000		4 000				
2.4.2	9 000	8 500			500		
2.4.3	2 000			1 600	400		
2.4.4	2 000		1 800		200		
2.5.1	2 000	1 800			200		
2.5.2	64 000	60 800			3 200		
2.5.3	1 500				1 500		
2.5.4	10 000	9 000			1 000		
Oblasť III.	89 500	24 500	58 500		6 500		
3.1.1	1 500	1 500					
3.2.1	40 000		38 000		2 000		
3.3.1	25 000	23 000			2 000		
3.3.2	13 000		11 500		1 500		
3.3.3	10 000		9 000		1 000		
SPOLU	217 200	107 500	89 250	4 550	15 900		

Formulár F5 – Indikatívny rozpočet – sumarizácia

Prioritné oblasti	Rok (v tis. eur)										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
I. Sociálna politika – oblasť	0	3,5	4,5	10	5,2	0	0	0	0	0	23,2
II. Hospodárska politika – oblasť	64	18,5	14	3,9	4,1	0	0	0	0	0	104,5
III. Environmentálna politika – oblasť	0	1,5	40	25	13	10	0	0	0	0	89,5
SPOLU	64	23,5	58,5	38,9	22,3	10				0	217,2

6.3. Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov PHSR sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Jednotlivé projekty sú rozdelené do štyroch kategórií podľa priorít.

Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (národnej, aproximačnej), projekty v realizácii a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu.

Do druhej kategórie (vysoká priorita) sú zaradené projekty s oporou vo všeobecnom záväznom nariadení, koncepčných materiáloch a investičné projekty s ukončenou prípravnou fázou (právoplatné stavebné povolenie a ukončené verejné obstarávanie). Do tejto (druhej) sú zaradené aj projekty modelov spolupráce verejno-súkromného partnerstva napr. pri bytovej výstavbe.

Tretiu kategóriu (stredná priorita) majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF).

V kategórii „nízka priorita“ sa nachádzajú projekty zadané ako zámery bez ukončenej prípravnej fázy: bez pripravenej projektovej dokumentácie a stavebného povolenia. V prípade neinvestičných projektov sú tu zaradené projekty, ktoré vyplývajú z prebiehajúcich aktivít vyššieho rádu (ZMOS, regionálne aktivity).

Formulár F2 - Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov (upravený)

Kategória priority	Charakteristika	Hodnotiace kritérium - Opis podmienok pre zaradenie do priority	Hodnotenie projektov
1	Najvyššia	a) Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo z podmienok aproximácie práva Európskej únie, b) Projekty v realizácii c) Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Splnená jedna z podmienok	1.3.1., 1.4.4., 2.4.1., 3.1.1., 2.5.4.
2	Vysoká	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN a/alebo koncepciou v danej oblasti, b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným verejným obstarávaním (investičné), c) Projekty verejno-súkromného partnerstva, v ktorých prípravnú a realizačnú fázu zabezpečuje investor. Splnená jedna z podmienok.	3.2.1., 2.5.2., 3.3.1., 2.2.1., 2.5.3.
3	Stredná	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (investičné, neinvestičné).	1.1.1., 2.4.2., 2.4.4., 2.5.1., 3.3.2., 3.3.3.
4	Nízka	a) Projekty zadefinované ako zámery bez projektovej dokumentácie/stavebného povolenia (investičné). b) Projekty vyplývajúce z pripravovaných /prebiehajúcich aktivít a projektov vyššieho rádu.	1.2.1., 1.4.1., 1.4.2., 1.4.3, 2.4.3.

7. ZÁVEREČNÁ ČASŤ

Informácia o schválení a zverejnení PHSR. Program rozvoja obce bude po schválení jeho znenia zverejnený na web stránke obce www.gemernet.sk, tlačenou formou letáka pre verejnosť. Súčasťou zverejnenia informácie o Programe je nevyhnutné zabezpečiť formu diskusie s verejnosťou, za účelom zrozumiteľnosti o možnostiach širokého uplatnenia Programu, ktorý sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EÚ fondov.

Rovnako bude zverejňovaná každoročná Správa o monitoringu a hodnotení Programu.

8. PRÍLOHOVÁ ČASŤ

Príloha č. 1 - Zoznam členov pracovnej skupiny, ktorá participovala na spracovaní dokumentu

Poradové číslo	Meno a priezvisko	Bydlisko	Funkcia – pozícia
1.	Ondrej K u b e l k a	Orávka č. 15	Poslanec OZ
2.	Igor Lach	Orávka č. 37	Poslanec OZ
3.	Lýdia L i c h a n c o v á	Orávka č.72	Poslanec OZ
4.	Miroslav Sekeráš	Orávka č. 40.	Poslanec OZ
5.	Viera S e k e r á š o v á	Orávka č. 79	Poslanec OZ
6.	Ing. Ján Lichanec	Orávka č.72	Starosta obce
7.	RSDr. František Szűcs	Rimavská Sobota	FIBOS s.r.o. – projektový manažér

Príloha č. 2 - Zoznam podnikateľských subjektov v obci Orávka

Poradové číslo	Meno a priezvisko – Názov subjektu	Druh podnikania
1.	SHR Anton Kovalčík / Tornaľa /	Poľnohospodárska výroba
2.	Roľnícka spoločnosť a.s. Bottovo /	Poľnohospodárska výroba
3.	Vegal s.r.o. Rimavská Sobota	Poľnohospodárska výroba

4.	Gemerplus s.r.o. Poltár	Poľnohospodárska výroba
5.	SHR Marek Maliar / Bottovo/	Poľnohospodárska výroba
6.	SHR Csaba Bettes / Zádor /	Poľnohospodárska výroba
7.	SHR Dušan Sekeráš / Orávka	Poľnohospodárska výroba
8.	Michal Piecušiak - pohostinstvo / Orávka /	živnostník
9.	OMEGA Ján Kubacka /Orávka /	živnostník

Príloha č. 3 - Zoznam organizácií a združení v obci

Poradové číslo	Názov organizácie
1.	0